

19.03.2025

Badając narracje maladyczne. Rozmowa z dr Joanną Szewczyk i mgr Wiktoria Kulak

Dlaczego opowieść jest (w) chorowaniu tak bardzo potrzebna? Co oznacza stwierdzenie, że choroby są polityczne? Czym jest dyskurs maladyczny i jakie ma cechy? I dlaczego Susan Sontag zmieniła swoją postawę wobec metafor choroby? Na te i inne ważne pytania odpowiadają redaktorki jednego z numerów „Ruchu Literackiego”, zatytułowanego *Dyskurs maladyczny – figury i ontologie* (nr 5/2023) – dr Joanna Szewczyk i mgr Wiktoria Kulak.

Numer „Ruchu Literackiego”, który stał się pretekstem do tej rozmowy, jest dostępny na stronie internetowej pisma, pod adresem: <https://journals.pan.pl/rl/151762#tabs>.

Joanna Szewczyk – adiunktka w Katedrze Antropologii Literatury i Badań Kulturowych Wydziału Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego, członkini Ośrodka Badań nad Kulturowymi Dyskursami Choroby. Interesuje się historią kobiet z perspektywy dyskursów feministycznych i genderowych, antropologią choroby, narracjami żałobnymi i pandemicznymi w kulturze współczesnej. Publikowała m.in. w „Tekstach Drugich”, „Zagadnieniach Rodzajów Literackich”, „Ruchu Literackim” i „Tekstualiach”.

Wiktoria Kulak – doktorantka literaturoznawstwa w Szkole Doktorskiej Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Jej zainteresowania naukowe obejmują antropologię literatury, krytykę feministyczną i genderową, historię oraz literaturę kobiet, dyskurs maladyczny i genealogię literacką. W ramach przygotowywanej rozprawy doktorskiej opracowuje monografię poświęconą współczesnemu felietonopisarstwu kobiet. Od 2023 roku członkini Ośrodka Badań nad Kulturowymi Dyskursami Choroby, działającego przy Wydziale Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Rozmowę przeprowadziła **Klaudia Muca-Matek**, uczestniczka projektu „Polonistyka zaangażowana”.

* * *

Teksty kultury i publikacje naukowe wymienione w rozmowie (w porządku alfabetycznym):

- Agata Andrzejewska, "Dostałaś raka tylko po to, aby go opisać", czyli literacko-fotograficzna narracja o raku piersi w książce Annie Ernaux *L'usage de la photo*, "Ruch Literacki" 2024, nr 5, s. 813-824.
- Agnieszka Dauksza, *Humanistyka medyczna: o leczeniu (się) w patosystemie*, "Teksty Drugie" 2021, nr 1, s. 38-58.
- Emilia Dłużewska, *Jak płakać w miejscach publicznych*, Kraków 2023.
- Arthur Frank, *The Wounded Storyteller: Body, Illness, and Ethics*, Chicago 1995.
- Olga Hund, *Psy ras drobnych*, Kraków 2018.
- Mark Johnson, *George Lakoff, Metafory w naszym życiu*, przeł. T. P. Krzeszowski, Warszawa 2010.
- Barbara Klicka, *Zdrój*, Warszawa 2019.
- Beata Koper, *Sublingualis. Problemy i poetyki dyskursu medycznego w literaturze polskiej po roku 1989*, Gdańsk 2024;
- B. Koper, *Lektura patograficzna Dzienników raka Audre Lorde i Lewej, wspomnienie prawej Krystyny Kofty*, "Ruch Literacki" 2024, nr 5, s. 647-661.
- Monika Ładoń, *Choroba jako literatura. Studia maladyczne*, Katowice 2019.
- Aleksandra Młynarczyk-Gemza, *Zapiski wariatki*, Kraków 2022.
- Alicja Müller, *Choreografie niepełnosprawności a klasyczny etos. Asymilacje i negocjacje*, "Ruch Literacki" 2024, nr 5, s. 679-693.
- Małgorzata Okupnik, *W niewoli ciała. Doświadczenie utraty zdrowia i jego reprezentacje*, Kraków 2018.
- Mateusz Pakuła, *Jak nie zabiłem swojego ojca i jak bardzo tego żałuję*, Warszawa 2021.
- Michał Rymaszewski, *Typograficzna reprezentacja choroby*, "Ruch Literacki" 2024, nr 5, s. 663-677.
- Susan Sontag, *Choroba jako metafora; AIDS i jego metafory*, przeł. Jarosław Anders, Warszawa 1999.
- Justyna Wicenty, *Kołysanka z huraganem*, Warszawa 2020.
- Karolina Wiktor, *Wołgą przez Afazję*, Kraków 2014.
- Virginia Woolf, *O chorowaniu*, przeł. M. Heydel, Wołowiec 2010.
- Aleksandra Zbroja, *Mireczek. Patoopowieść o moim ojcu*, Warszawa 2021.
- Aneta Żukowska, *Mięcho*, Kraków 2019.
- Spektakl *Jak nie zabiłem swojego ojca i jak bardzo tego żałuję*, reż. M. Pakuła, Teatr Łąźnia Nowa, Teatr im. Stefana Żeromskiego w Kielcach, data premiery: 20.01.2023 r.

zaangażowana”, realizowana jest w ramach projektu "Polonistyka wobec wyzwań współczesnego świata". Dofinansowano ze środków budżetu państwa w ramach programu Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą „Nauka dla Społeczeństwa II” (numer projektu: NdS-II/SP/0264/2024/01).

Strona projektu: <https://biuletynpolonistyczny.pl/pl/projects/polonistyka-wobec-wyzwan-wspolczesnego-swiata,1851/details>

* * *

Intro i outro

Muzyka Piotr Lakwaj, czyta: Aldona Brycka-Jaskierska

Producent: Torba reportera i podcastera

Identyfikacja wizualna i projekt okładki: Klaudia Węgrzyn

* * *

Zachęcamy do zadawania pytań i dzielenia się przemyśleniami na temat naszego podcastu: biuletyn.polonistyczny@ibl.waw.pl.

* * *

Media społecznościowe "Biuletynu Polonistycznego":

- <https://www.facebook.com/BiuletynPolonistyczny/>
- https://twitter.com/B_Polonistyczny
- <https://www.youtube.com/@biuletynpolonistyczny8801/>

Do pobrania:

- 3_captions_pol.sbv
- 3_captions_eng.sbv

Linki:

- <https://www.spreaker.com/episode/badajac-narracje-maladyczne-rozmowa-z-dr-joanna-szewczyk-i-mgr-wiktoria-kulak--64839184>
- <https://open.spotify.com/episode/7yujC0S5eo4gQhVDrouHPn?si=628db35ebc3e4ca7>
- <https://youtu.be/Sd08wPqQty0?si=W3tjLQCpkw28aeLV>

Słowa kluczowe: narracje maladyczne, choroba, Polonistyka zaangażowana, medycyna narracyjna, humanistyka medyczna, Ruch Literacki, kurs dyskusyjny

Rozmówca: Klaudia Muca

Rozmówca: Joanna Szewczyk

Rozmówca: Wiktoria Kulak